Arthur C. Clarke

Lumina Întunericului

CUPRINS:

Hrana zeilor.

Cu toată onestitatea, domnule Preşedinte, țin să vă avertizez că o mare parte din dovezile pe care le voi prezenta vor fi de-a dreptul dezgustătoare. Ele implică aspecte ale naturii umane care sunt rareori discutate în public şi în nici un caz înaintea unei Comisii a Congresului. Mă tem însă că trebuie să

înfruntăm adevărul – în viață există momente când vălul ipocriziei trebuie sfâşiat, iar acesta este un astfel de moment.

Domnilor, cu toții descindem dintr-o străveche seminție de carnivore. Din expresiile de pe chipurile dumneavoastră, îmi dau seama că majoritatea nu cunoaşte termenul acesta. Nimic surprinzător, deoarece el provine dintr-un limbaj care este perimat de două milenii. Poate că ar fi mai bine să evit eufemismele şi să fiu brutal de sincer, chiar dacă va trebui să întrebuințez cuvinte ce nu sunt auzite niciodată într-o societate politicoasă. Din acest motiv, îmi cer scuze tuturor celor care se pot simți ofensați.

Până acum câteva secole, hrana favorită a majorității omenirii era carnea – carnea unor animale sacrificate. Nu încerc să vă trezesc dezgustul; afirmația mea este cât se poate de reală şi adevărul ei poate fi verificat în orice manual de istorie…

Bineînțeles, domnule Preşedinte! Sunt pregătit să aştept, până ce domnul senator Irving îşi revine. Câteodată, noi, specialiştii, uităm felul în care necunoscătorii pot reacționa în fața unor asemenea detalii, în acelaşi timp trebuie să avertizez onorata Comisie că lucrurile ce vor urma sunt mult mai neplăcute. Dacă vreuna dintre persoanele prezente este prea delicată, îi sugerez să-l urmeze pe domnul senator Irving, până nu este prea târziu…

Ei bine, acum pot continua. Până în epoca modernă, toate alimentele puteau fi clasificate în două categorii. Cele mai multe erau produse din plante: cereale, fructe, plancton, alge şi alte forme vegetale. Poate că ne vine greu să credem că în majoritatea lor covârşitoare, strămoşii noştri au fost agricultori şi s-au luptat să smulgă hrana din sol sau oceane, întrebuințând tehnici primitive şi, adesea, epuizante… Totuşi este purul adevăr.

A doua categorie de alimente, dacă îmi îngăduiți să revin la acest subiect neplăcut, era carnea, produsă de un număr relativ mic de animale. Este posibil să fiți familiarizat cu unele dintre ele: vacile, porcii, oile sau balenele. Marea parte a

oamenilor – regret că trebuie să subliniez aspectul, dar faptul este incontestabil – prefera carnea oricărui alt aliment, cu toate că doar cei bogați își puteau permite acest lux. Pentru mulți, carnea era o delicatesă rară și ocazională într-un regim alimentar constituit în proporție de peste nouăzeci la sută din produse vegetale.

Dacă examinăm chestiunea cu calm și fără părtinire – așa cum sper că domnul senator Irving este capabil s-o facă acum – putem constata că, în mod inevitabil, carnea era rară și scumpă, deoarece însăși producerea ei reprezenta un proces foarte ineficient. Pentru obținerea unui kilogram de carne, animalul în cauză trebuia să asimileze cel puțin zece kilograme de hrană vegetală – adesea, hrană care ar fi putut să fie consumată direct de oameni. Ignorând considerațiile estetice, această stare de lucruri nu putea fi tolerată după explozia demografică din secolul al XX-lea. Un om care consuma carne își condamna la foamete cel puțin zece semeni.

Din fericire pentru noi toți, biochimiștii au rezolvat problema; după cum poate știți, soluția a fost oferită de unul dintre nenumăratele produse secundare ale cercetării spațiale. Toate alimentele – animale sau vegetale – sunt alcătuite din doar câteva elemente, foarte comune: carbon, hidrogen, oxigen, azot, plus sulful și fosforul în cantități infime. Aceste șase elemente, cărora li se adaugă alte câteva, se combină într-un număr aproape infinit de modalități și formează toate alimentele pe care omul le-a mâncat sau le va mânca vreodată. Confruntați cu problema colonizării Lunii și planetelor, biochimiștii din secolul al XXI-lea au descoperit felul în care să sintetizeze orice hrană dorită din materiile prime existente în apă, aer și roci. A fost cea mai măreață și, poate, cea mai importantă realizare din istoria științei. Cu toate acestea, n-ar trebui să ne simțim prea mândri de ea. Regatul vegetal ne-o luase înainte cu un miliard de ani.

Chimiștii puteau să sintetizeze acum orice aliment imaginabil, indiferent dacă echivalentul lui exista sau nu în

natură. Nu mai trebuie să precizez că s-au consemnat şi erori… ba chiar dezastre. Imperii industriale s-au ridicat şi s-au năruit; adesea, trecerea de la agricultură şi zootehnie la giganticele complexe automate de procesare a plantelor şi la omniconvertoarele de azi a fost dureroasă. Ea a reprezentat însă un pas necesar, grație căruia am progresat. Pericolul foametei a fost alungat pentru totdeauna şi actualmente deținem o bogăție şi o varietate de hrană necunoscute în nici o altă epocă istorică.

În plus, desigur, s-a consemnat un câştig moral. Nu mai este necesar să ucidem milioane de creaturi vii, iar instituții revoltătoare, ca abatoarele şi măcelăriile, au dispărut de pe fața Pământului. Ni se pare incredibil până şi faptul că strămoşii noştri, desigur brutali şi primitivi aşa cum erau, au putut tolera vreodată asemenea profanări.

Cu toate acestea este imposibil să retezăm brusc şi definitiv legătura cu trecutul. După cum am amintit deja, suntem carnivori; moştenim gusturi şi pofte dobândite de-a lungul unui milion de ani. Ne place sau nu, cu numai câțiva ani în urmă, unii dintre stră-străbunicii noştri mâncau cu satisfacție carnea vacilor, oilor şi porcilor – atunci când o puteau obține. Iar noi o consumăm cu plăcere şi acum…

Regret, dar poate că ar fi preferabil ca domnul senator Irving să nu mai participe la această informare. Bănuiesc că nu ar fi trebuit să fiu atât de direct… Ceea ce doream să spun de fapt era că multe dintre alimentele sintetice pe care le mâncăm în ziua de azi au aceeaşi formulă ca şi vechile produse naturale; unele dintre ele sunt copii atât de perfecte încât nu există nici un test chimic sau de altă natură care să poată dezvălui vreo diferență. Situația este logică şi inevitabilă: noi, fabricanții, am luat pur şi simplu ca model cele mai populare alimente pre-sintetice şi le-am reprodus gustul şi textura.

Bineînțeles, am creat şi denumiri noi, care nu făceau aluzie la origini anatomice sau zoologice, astfel ca nimănui să nu i se reamintească despre realitățile vieții. Atunci când intrați într-un restaurant, cei mai mulți termeni pe care îi veți găsi în

meniu au fost inventați la începutul secolului al XXI-lea, ori adaptați din denumiri franțuzeşti originale, astfel încât foarte puțini i-ar identifica. Dacă veți dori vreodată să vă cunoaşteți pragul toleranței, puteți încerca un experiment interesant, dar destul de neplăcut. Secțiunea inaccesibilă publicului din Biblioteca Congresului conține un număr important de meniuri ale unor restaurante faimoase – da şi al banchetelor din Casa Albă – din ultimii cinci sute de ani. Ele au un caracter brutal, specific mai degrabă unei săli de disecții, care le face imposibil de lecturat. Nu cred că există altceva care să ateste mai plastic distanța uriaşă dintre noi şi înaintaşii noştri de acum doar câteva generații.

Da, domnule Preşedinte, ajung imediat la subiect, însă toate acestea sunt foarte relevante, indiferent cât de dezagreabile pot fi. Nu încerc să vă creez scârbă, ci doar să stabilesc fundamentul pentru acuzația pe care intenționez s-o aduc concurentului meu: Corporația Alimentară Triplanetară. Până ce nu veți cunoaşte şi înțelege cadrul general, ați putea considera că este o plângere frivolă, inspirată de pierderile, recunosc serioase, pe care compania mea le-a înregistrat după lansarea pe piață a produsului „Ambrozie +”.

Alimente noi, domnilor, sunt inventate săptămânal şi este greu să le ții evidența. Ele apar şi dispar aidoma modelor feminine; doar unul din o mie rămâne definitiv în meniu. Este extrem de rar ca vreunul dintre ele să capteze gustul publicului peste noapte şi recunosc deschis că linia de produse „Ambrozie +” a reprezentat succesul cel mai mare din istoria producerii de alimente. Ştiți cu toții asta – absolut toate celelalte produse au fost măturate de pe piață.

Evident, am fost siliți să acceptăm provocarea. Biochimiştii companiei mele sunt la fel de buni ca oricare alții din sistemul solar şi s-au apucat imediat să analizeze „Ambrozie +”. Nu destăinui un secret al branşei, spunându-vă că deținem compozițiile tuturor alimentelor, naturale sau sintetice, care au fost mâncate vreodată de oameni – începând cu produse exotice de care n-ați auzit niciodată, cum ar fi caracatița

prăjită, lăcustele în miere, limbile de păuni sau polipodul venusian. Gigantica noastră bază de date, conținând arome şi texturi, ne este activul principal, la fel ca la toate celelalte companii de această natură. Din ea putem selecta componente pe care să le combinăm în orice mod imaginabil; şi de obicei putem să duplicăm, fără prea mare greutate, orice produs lansat de concurență, Insă „Ambrozie +” ne-a nedumerit mult timp. Descompunerea grăsimilor proteinice îl clasificase rapid ca fiind carne, totuşi n-am putut să-l reproducem exact. A fost primul eşec al biochimiştilor mei; niciunul dintre ei nu putea să explice ce anume îi conferea atractivitatea deosebită – care, după cum ştim, face ca toate celelalte produse să pară insipide prin comparație. La fel de bine ar fi putut… Dar să nu anticipez.

Pe scurt, domnule Preşedinte, directorul Corporației Alimentare Triplanetare va compărea înaintea dumneavoastră – deşi, sunt sigur de asta, fără entuziasm. El vă va spune că „Ambrozie +” este sintetizat din aer, apă, carbonat de calciu, sulf, fosfor şi toate celelalte. Va fi perfect adevărat, însă va fi partea cea mai puțin importantă a adevărului. Aceasta pentru că noi i-am descoperit secretul – care, ca majoritatea secretelor, este foarte simplu o dată ce îl cunoşti.

Trebuie realmente să-mi felicit rivalul. El a reuşit, finalmente, să ne pună la dispoziție cantități nelimitate din ceea ce este, prin natura lucrurilor, alimentul ideal pentai omenire. Până acum, acesta a fost insuficient şi ca atare cu atât mai apreciat de către puținii cunoscători care îl puteau obține. Fără excepție, toți au depus mărturie că nimic nu se poate compara, nici măcar pe departe, cu alimentul respectiv.

Da, biochimiştii de la Corporația Alimentară Triplanetară au izbutit o realizare tehnică superbă. Acum este rândul dumneavoastră să soluționați problemele morale şi filosofice. Când mi-am început comunicarea, am întrebuințat termenul arhaic „carnivor”. Acum trebuie să vă învăț altul; pentru început, îl voi pronunța pe litere: C-A-N-l-B-A-L…

Mai 1961

Maelstrom II.
Cliff Leyland îşi spuse cu amărăciune că nu era primul om care să cunoască secunda exactă şi modalitatea precisă în care avea să moară, în nenumărate rânduri, criminali condamnaţi la moarte îşi aşteptaseră ultimul răsărit de zori, totuşi putuseră spera până în ultima clipă la o graţiere; judecătorii oameni puteau dovedi milă, dar împotriva legilor Naturii nu exista apel.
Cu numai şase ore în urmă, Cliff fluiera fericit, în timp ce-şi împacheta cele zece kilograme de bagaje personale pentru călătoria spre casă. Îşi putea încă aminti (chiar şi acum, după toate cele întâmplate) cum visase că Myra era deja în braţele lui şi că mergea cu Brian şi Sue în croaziera promisă pe Nil. Peste câteva minute, pe măsură ce Pământul se ridica deasupra orizontului, ar fi putut revedea Nilul; îi erau însă de ajuns amintirile ca să-i aducă în faţa ochilor chipurile soţiei şi copiilor săi. Totul fiindcă încercase să economisească 950 de dolari sterlini, plecând spre casă cu catapulta de marfă, în loc să se îmbarce în navetă.
Se aşteptase ca primele douăsprezece secunde ale călătoriei să fie dure, atunci când lansatorul electric trimisese capsula pe circuitul lung de şaisprezece kilometri, propulsând-o de pe Lună. In ciuda protecţiei cuvei cu apă în care urma să fie imersat pe durata numărătorii inverse, bărbatul nu se gândise cu plăcere la apăsarea de 20 g a decolării, totuşi când acceleraţia cuprinsese capsula, de abia simţise forţele imense ce acţionau asupra lui. Singurul sunet fusese un scârţâit slab dinspre pereţii de metal; pentru orice persoană care cunoscuse vuietul lansării unei rachete, tăcerea era stranie. Când difuzorul cabinei anunţase: „T+5 secunde, viteza 3 200 de km/oră”, de abia îi venise să creadă.
3 200 de km/oră în cinci secunde, pornind de pe loc… şi de abia peste alte şapte secunde, generatoarele aveau să-şi izbească trăsnetele de energie în lansator. Cliff călărea fulgerul pe suprafaţa Lunii; iar la T+7 secunde, fulgerul se defectase.

Chiar şi în adăpostul ca un uter al cuvei, bărbatul simţise că era ceva în neregulă. Apa din jurul lui, până atunci încremenită, aproape rigidă sub propria-i greutate, păruse brusc să învie. Deşi capsula continuase să gonească pe şine, accelerarea încetase şi se deplasase doar graţie inerţiei.

Nu avusese timp să simtă spaimă, sau să se întrebe ce se petrecuse, deoarece întreruperea energiei durase numai o secundă. Apoi câmpul revenise, cu o vibraţie care zguduise capsula de la un capăt la celălalt, însoţită de o serie de pârâituri ameninţătoare şi reverberatoare.

Atunci când acceleraţia dispăruse pentru ultima dată, toată greutatea pierise o dată cu ea. Cliff nu avusese nevoie de nici un instrument, decât de propriul lui stomac care să-l anunţe că vehiculul părăsise capătul pistei şi se îndepărta de suprafaţa lunară. Aşteptase neliniştit până ce pompele automate goliseră cuva şi suflantele cu aer fierbinte îşi terminaseră treaba, apoi plutise spre pupitrul de comandă şi se trăsese în jos, în scaun.

— Controlul Lansărilor, rostise el imediat ce-şi fixase centurile de siguranţă, ce dracu să-ntâmplat?

Un glas energic, dar îngrijorat, îi răspunsese prompt:

— Continuăm să investigăm... Te apelăm peste treizeci de secunde. Adăugase după aceea cu întârziere: Ne bucurăm că n-ai păţit nimic.

Aşteptând, Cliff comutase pe ecranul prova, în faţă nu se vedea nimic, decât stelele... Adică aşa cum trebuia. Cel puţin decolase cu o viteză apropiată de cea necesară şi nu exista pericolul să cadă imediat pe suprafaţa Lunii. Avea însă să se prăbuşească, mai devreme sau mai târziu, deoarece era imposibil să fi atins viteza de învingere a atracţiei gravitaţionale. Probabil că se ridica în spaţiu de-a lungul unei elipse uriaşe... Iar peste câteva ore avea să fie înapoi în punctul din care plecase.

— Salut, Cliff, vorbise pe neaşteptate Controlul Lansărilor. Am descoperit ce s-a întâmplat, întrerupătoarele circuitului s-au declanşat accidental când ai trecut prin secţiunea 5 a

pistei şi din cauza aceasta viteza de decolare a fost cu l 200 de km/oră prea mică. Asta te va aduce înapoi peste cinci ore – dar nu-ți face griji, duzele de corecție te pot împinge pe o orbită stabilă. O să te anunțăm când să le declanşezi. După aceea nu-ți mai rămâne nimic de făcut decât să aştepți, până putem trimite pe cineva care să te recupereze.

Încetişor, Cliff îşi îngăduise să se destindă. Uitase de rachetele stabilizatoare ale capsulei. Deşi nu dispuneau de o energie prea mare, l-ar fi putut aduce pe o orbită care să ocolească Luna. Cu toate că ar fi revenit la numai câțiva kilometri de suprafața selenară, gonind cu o viteză amețitoare peste munți şi şesuri, ar fi fost în perfectă siguranță.

După aceea îşi reamintise pârâiturile dinspre compartimentul de comandă şi speranțele îi păliseră din nou, fiindcă într-un vehicul spațial prea puține erau componentele ce se puteau defecta fără consecințe neplăcute.

Acum, când verificările finale ale circuitelor de aprindere se încheiaseră, se confrunta cu consecințele acelea. Duzele de navigație nu se mai declanşau nici pe MANUAL, nici pe AUTO. Modesta rezervă de combustibil a navetei, care l-ar fi putut duce la adăpost, era complet inutilă. Peste cinci ore, avea să-şi încheie de parcurs orbita... Şi să revină în punctul de lansare.

„Oare noului crater îi vor da numele meu?” se întrebase Cliff. „Craterul Leyland, diametru... Ce diametru? Mai bine să nu exagerez... Nu cred că va avea mai mult de două sute de metri lățime. Nici n-ar merita să fie trecut pe hartă.”

Controlul Lansărilor continua să păstreze tăcerea, dar asta nu constituia o surpriză. Nu prea mai aveai ce să-i spui unui om care fusese condamnat. Totuşi, deşi ştia că nimic nu i-ar fi putut schimba traiectoria, lui Cliff nu-i venea nici chiar acum să creadă că în scurt timp avea să fie împrăştiat pe cea mai mare parte a feței nevăzute a Lunii. Deocamdată continua să se îndepărteze de aceasta, ridicându-se, sigur şi confortabil, în cabina micuță. Ideea morții era complet

absurdă… Aşa cum este pentru toți oamenii până în ultima clipă.

Apoi, pentru o clipă, bărbatul uită de problema sa. Orizontul de dinaintea lui nu mai era o linie dreaptă. Pe fundalul stelelor se înălța ceva mai strălucitor chiar decât scânteietorul peisaj selenar. Pe măsură ce ocolea Luna, capsula crea unicul tip de răsărit posibil al Pământului – cel realizat de om. Peste un minut, totul se termină, într-atât de mare era viteza capsulei pe orbită. Pământul se ridicase deja clar deasupra orizontului şi suia rapid pe cer.

Pe trei sferturi plin, era prea luminos ca să-l poți privi direct; o oglindă cosmică, formată nu din roci mate şi şesuri colbuite, ci din zăpezi, nori şi oceane. Ba chiar aproape exclusiv din oceane, fiindcă Pacificul era întors spre Lună şi reflecția orbitoare a soarelui acoperea arhipelagul Hawaii. Pâcla atmosferei – pătura moale care ar fi trebuit să-i amortizeze coborârea peste câteva ore – ascundea toate detaliile geografice; poate că pata neagră care tocmai ieşea din noapte era Noua Guinee, totuşi Cliff nu putea să fie sigur. Ştiința faptului că se îndrepta direct spre apariția aceea minunată şi strălucitoare constituia în sine o ironie amară. Alți l200 de km/oră şi ar fi reuşit… L200 de km/oră – asta constituia toată diferența. La fel de bine, ar fi putut cere l200000…

Vederea Pământului care răsărise îi reaminti, cu o forță irezistibilă, îndatorirea de care se temea, dar pe care n-o mai putea amâna.

— Controlul Lansărilor, rosti el străduindu-se din răsputeri să-şi mențină o voce fermă, stabileşte-mi, te rog, legătura cu Pământul.

Acesta era unul dintre lucrurile cele mai stranii pe care le făcuse vreodată în viață: să zboare deasupra Lunii şi să asculte telefonul țârâind în propria lui locuință, la 400000 de kilometri depărtare. In Africa trebuia să fie aproape miezul nopții şi de aceea aveau să-i răspundă cu oarecare întârziere. Myra se va foi somnoroasă, apoi, fiindcă era soție de astronaut, se va trezi brusc şi complet. Amândoi însă

detestau să aibă telefoane în dormitor şi urmau să treacă minim cincisprezece secunde înainte ca ea să aprindă lumina, să închidă uşa de la camera copiilor, ca să nu-i deranjeze, să coboare scara şi…

Glasul i se auzi, limpede şi dulce dincolo de hăul vidului. Cliff l-ar fi recunoscut oriunde în Univers şi îi simţi imediat nuanţa de îngrijorare.

— Doamna Leyland? Întrebă operatoarea de pe faţa dinspre Pământ a Lunii. Aveţi legătura cu soţul dumneavoastră. Nu uitaţi, va rog, de defazajul temporal de două secunde.

Cliff se întrebă câţi oameni ascultau convorbirea aceasta, pe Lună, pe Pământ sau în sateliţii-relee. Este greu să vorbeşti pentru ultima dată cu cei iubiţi, atunci când nu ştii câţi pot trage cu urechea. Dar, imediat ce începu să vorbească, nu mai există nimeni altcineva decât el şi Myra.

— Scumpo, începu bărbatul, sunt eu, Cliff. Mă tem că nu voi ajunge acasă, aşa cum am promis. Am avut o… defecţiune tehnică. Pentru moment n-am păţit absolut nimic, dar am probleme mari.

Înghiţi un nod, încercând să-şi alunge uscăciunea gurii, apoi continuă iute, înainte ca femeia să-l poată întrerupe, îi explică situaţia, cât putu mai succint. Pentru binele lui, dar şi pentru al ei, nu abandonă toate speranţele.

— Toţi se străduie din răsputeri, îi spuse. Poate că vor reuşi să ajungă la mine cu o navetă. Dar în cazul că nu vor putea… Ei bine, voiam să vorbesc cu tine şi cu copiii.

Myra primi vestea cu sânge rece, aşa cum bărbatul ştiuse că va face. Simţi mândrie, alături de dragoste, când răspunsul ei sosi de pe faţa cufundată în noapte a Pământului.

— Nu-ţi face griji, Cliff. Sunt sigură că te vor salva şi că ne vom putea petrece vacanţa exact aşa cum am planificat-o.

— Aşa cred şi eu, minţi el. Pentru orice eventualitate, vrei totuşi să trezeşti copiii? Nu le spune că s-a întâmplat ceva rău.

După o jumătate de minut care dură cât o eternitate, le auzi vocile somnoroase şi în acelaşi timp surescitate. Cliff ar fi

renunțat fără să clipească la aceste ultime ore ale vieții sale, ca să le mai vadă o dată fețele, însă capsula nu deținea aparatură video. Pe de altă parte, poate că era mai bine aşa, pentru că, dacă i-ar fi privit în ochi, nu le-ar fi putut ascunde adevărul. Aveau să-l afle în scurt timp, dar nu de la el. Dorea să le ofere numai fericire în aceste ultime momente împreună.

În acelaşi timp, îi venea greu să le răspundă la întrebări, să le spună că în scurt timp avea să-i strângă în brațe, să le facă promisiuni pe care nu le putea îndeplini. Avu nevoie de toată stăpânirea de sine de care era capabil, atunci când Brian îi reaminti de mostra de praf selenar pe care o mai uitase o dată... Nu însă şi acum.

— Am luat-o, Brian, este chiar lângă mine, într-un flacon, în curând, le-o vei putea arăta prietenilor. („Nu, în curând va fi înapoi pe corpul ceresc de pe care a plecat.") Şi, Susie, să fii fetiță cuminte şi să asculți tot ce-ți spune mămica! Ştii bine că ultimul raport şcolar n-a fost grozav, mai ales observațiile despre purtarea ta. Da, Brian, am fotografiile şi bucata de rocă din Aristarch.

Era tragic să mori la treizeci şi cinci de ani, dar şi pentru un băiat este tragic să-şi piardă tatăl la zece ani. Oare cum şi-l va reaminti Brian peste decenii? Probabil doar sub forma unui glas îndepărtat din cosmos, deoarece Cliff petrecuse foarte puțin timp pe Pământ. In ultimele câteva minute, îndreptându-se spre spațiu şi apoi recăzând către Lună, nu putea face mai mult decât să-şi trimită dragostea şi speranțele peste vidul pe care n-avea să-l mai traverseze niciodată. Restul atârna pe umerii Myrei.

După ce copiii plecară să se culce, fericiți, dar nedumeriți, avea treabă de făcut. Acum sosise timpul să-şi păstreze capul pe umeri, să fie practic şi la obiect. Myra trebuia să se descurce în viitor fără el, însă cel puțin îi putea uşura tranziția. Viața merge mai departe, fără să-i pese de ceea ce s-a întâmplat cu un individ; iar pentru omul modern, viața implică ipoteci şi credite ce trebuie achitate, polițe de asigurare şi conturi bancare în fonduri comune. Aproape

impersonal, de parcă toate acestea ar fi reprezentat problema altuia – ceea ce, în scurt timp, avea să fie cât se poate de adevărat – bărbatul începu să vorbească despre ele. Exista o vreme pentru inimă şi o vreme pentru minte. Inima avea să-şi spună ultimele vorbe peste trei ore, când el îşi începea ultima apropiere de suprafaţa Lunii.

Nu-i întrerupse nimeni. Existau desigur monitori silenţioşi, care menţineau legătura între cele două corpuri cereşti, însă ei doi păreau să fie singurii oameni din Univers. La răstimpuri, în timp ce vorbea, ochii lui Cliff rătăceau spre ecran şi erau orbiţi de strălucirea Pământului, suit acum până la jumătatea bolţii. Era imposibil să crezi că adăpostea şapte miliarde de suflete. Pentru el, numai trei oameni erau importanţi acum.

Ar fi trebuit să fie patru, însă, oricât s-ar fi străduit, nu putea să pună pruncul pe picior de egalitate cu ceilalţi. Nu-şi văzuse niciodată mezinul… Şi nici n-avea să-l mai vadă.

În cele din urmă, ajunse la fundul sacului. Pentru unele lucruri, o viaţă întreagă nu este de ajuns… Dar o oră poate să fie prea mult. Se simţea epuizat fizic şi emoţional, iar Myra trebuia să fi fost probabil la fel de copleşită. Cliff dorea să rămână singur, cu gândurile sale şi cu stelele, să-şi destindă mintea şi să se împace cu Universul.

— Aş dori să întrerupem legătura pentru vreo oră, scumpo, îi spuse – nu trebuia să explice nimic, întrucât se înţelegeau perfect între ei. Te voi suna din nou, cu… O să avem timp suficient. Deocamdată, la revedere!

Aşteptă cele două secunde şi jumătate pentru răspunsul de pe Pământ, apoi întrerupse legătura şi rămase privind minusculul pupitru de comandă, fără să-l zărească realmente. Pe neaşteptate, fără să vrea, ori s-o dorească, din ochi îi ţâşniră lacrimi şi începu să plângă aidoma unui copil.

Plânse pentru familia lui şi pentru el însuşi. Plânse pentru viitorul pe care ar fi putut să-l aibă şi pentru speranţele care, în scurt timp, aveau să fie vapori incandescenţi plutind

printre stele. Şi mai plânse fiindcă nu putea să facă absolut nimic.

După o vreme se simţi mult mai bine, ba chiar îşi dădu seama că era de-a dreptul înfometat. Nu avea rost să moară cu stomacul gol şi începu să scotocească prin raţiile din chicineta de mărimea unei debarale. Chiar pe când storcea în gură un tub cu pastă de şuncă şi pui, Controlul Lansărilor îl apelă.

Glasul pe care îl auzi acum era altul – tărăgănat, sigur pe sine şi extrem de competent, sunând de parcă n-ar fi tolerat nonsensurile unor maşinării lipsite de viaţă.

— Sunt Van Kessel, şeful Diviziei de întreţinere a Vehiculelor Spaţiale. Ascultă cu atenţie, Leyland! Credem că am găsit o soluţie. Este riscantă... Dar e unica ta şansă.

Alternările între speranţă şi disperare afectează realmente sistemul nervos. Cliff se simţi brusc ameţit; s-ar fi prăbuşit, dacă în imponderabilitate ai putea să cazi într-o direcţie oarecare.

— Spune, murmură el după ce-şi reveni.

Ascultă apoi cu un entuziasm care, treptat, se preschimbă în scepticism.

— Nu cred! Zise în cele din urmă. Pur şi simplu e lipsit de sens!

— Nu poţi contrazice calculatoarele, replică Van Kessel. Au verificat cifrele în douăzeci de modalităţi diferite. Şi nu-i deloc lipsit de sens. Nu vei avea o viteză prea mare la apogeu şi nu ai nevoie de un impuls aşa mare ca să-ţi schimbi orbita. Bănuiesc că n-ai mai ieşit niciodată în spaţiu, aşa-i?

— Nu... Bineînţeles.

— Păcat, dar asta nu contează. Dacă ne urmezi instrucţiunile, nu poţi greşi. Costumul este în dulapul din fundul cabinei. Rupe sigiliile şi scoate-l.

Cliff pluti cei doi metri de la pupitrul de comandă până la peretele opus şi trase de maneta etichetată NUMAI ÎN CAZURI DE URGENŢĂ – COSTUM SPAŢIAL TIP 17. Uşa se deschise şi

văzu țesătura argintiu-strălucitor, care atârna moale înăuntru.

— Te dezbraci complet şi te bagi în costum, urmă Van Kessel. Nu-ți face probleme în legătură cu echipamentele de supraviețuire – le vei ataşa ulterior.

— Mi-am pus costumul, anunță Cliff. Acum ce fac?

— Aştepți douăzeci de minute, iar când te anunțăm, deschizi sasul şi sări afară.

Implicațiile cuvântului acela, „sări”, pătrunseră brusc în mintea bărbatului. Cliff privi în jurul cabinei micuțe, devenită acum familiară şi confortabilă, apoi se gândi la neantul pustiu dintre stele, abisul lipsit de ecouri prin care un om putea să cadă până la sfârşitul timpului.

Nu părăsise niciodată o navă, ca să iasă în spațiul cosmic; nici n-ar fi avut motive s-o facă. Era un simplu băiat de fermier, doctor în agronomie, care participase cu succes la proiectul „Recuperarea Saharei” şi care încerca să cultive plante pe Lună. Cosmosul nu era pentru el; Cliff aparținea lumilor de sol şi rocă, de praf selenar şi piatră ponce formată în vid.

— N-o pot face, şopti el. Nu există altă modalitate?

— Nu, se răsti Van Kessel. Ne dăm peste cap să te salvăm şi nu-i momentul isteriilor. Zeci de oameni s-au găsit în situații mai grele – grav răniți, captivi în epave la peste un milion de kilometri de orice posibilitate de ajutor. Tu n-ai nici măcar o zgârietură şi ai şi început să miorlăi! Stăpâneşte-te. Ori ne retragem şi te lăsăm să fierbi în suc propriu.

Cliff roşi şi răspunse abia după câteva secunde.

— Este în regulă. Să reluăm instrucțiunile.

— Aşa-i mai bine, încuviință Van Kessel. Peste douăzeci de minute, când ajungi la apogeu, vei intra în sasul pneumatic. Din clipa aceea vom pierde posibilitatea de comunicare – radioul costumului tău are o rază de numai cincisprezece kilometri. Te vom urmări însă pe radar şi-ți vom putea vorbi când vei trece din nou pe deasupra noastră. Acum, despre comenzile din costum…

Cele douăzeci de minute se scurseră destul de repede. La sfârşitul lor, Cliff ştia cu exactitate ce avea de făcut. Ba chiar ajunsese să creadă că s-ar putea să reuşească.

— A sosit momentul să pleci, îl anunță Van Kessel. Capsula este orientată corect – sasul îți arată direcția în care trebuie să porneşti. Totuşi, esențială nu este direcția, ci viteza! De aceea, caută să te propulsezi cu toată puterea de care eşti capabil şi… Baftă!

— Mulțumesc, bolborosi prosteşte Cliff. Iartă-mă că am…

— Lasă asta, îl întrerupse celălalt, dă-i drumul!

Cliff privi pentru ultima dată cabina micuță, întrebându-se dacă nu uitase ceva. Îşi abandona toate bunurile personale, dar acestea puteau fi înlocuite fără dificultate. Îşi aminti apoi de flaconul cu pulbere lunară pe care i-o promisese lui Brian; de data aceasta, n-avea să-l mai dezamăgească pe băiat. Masa infimă a mostrei – doar câteva zeci de grame – nu-i putea modifica soarta cu nimic. Legă flaconul cu o sârmă şi-l prinse de centurile costumului.

Sasul era atât de mic încât realmente nu avea loc să se mişte; stătu strivit între uşa interioară şi cea exterioară, până la încheierea secvenței automate de vidare. Apoi peretele se deschise lent şi zări stelele.

Cu degete stângace din pricina mănuşilor, se trase afară din sas şi rămase în picioare pe fuzelajul curb, menținând cu disperare contactul prin intermediul cordonului de siguranță. Splendoarea panoramei aproape că-l paralizase. Uită de toate temerile sale privind amețeala şi insecuritatea şi se uită în jur, fără să mai fie limitat de câmpul îngust de vedere al ecranului din cabină.

Luna era o seceră gigantică, cu linia de separație dintre zi şi noapte ca un arc zimțat care acoperea un sfert din cer. Jos, soarele apunea, la începutul lungii nopți selenare, însă vârfurile piscurilor izolate continuau să scânteieze cu ultimele raze ale zilei sfidând bezna ce le învăluise deja.

Întunericul nu era complet; deşi soarele dispăruse de pe solul lunar, Pământul aproape plin îl lumina măreț. Cliff

putea să distingă, slab, totuşi clar, contururile mărilor şi lanțurilor muntoase, steluțele abia vizibile ale crestelor munților, cercurile întunecate ale craterelor. Zbura deasupra unui tărâm spectral şi adormit, care încerca să-l târască în jos, spre moarte. Acum ajunsese în punctul cel mai de sus al orbitei sale, exact pe linia dintre Lună şi Pământ. Era momentul să pornească.

Îndoi genunchii şi se ghemui pe fuzelaj. După aceea, cu toată forța, se lansă către stele, lăsând cordonul de siguranță să se deruleze înapoia sa.

Capsula se îndepărtă cu o viteză surprinzătoare şi, în momentul acela, Cliff avu parte de o senzație cu totul neaşteptată. Anticipase teroare sau amețeală, dar în nici un caz simțământul limpede şi obsedant al familiarului. Toate astea se mai întâmplaseră cândva; nu lui, desigur, ci altcuiva. Nu putea preciza amintirea şi acum nici nu avea timp de examinare interioară.

Aruncă o privire rapidă spre Pământ, Lună şi vehiculul care se micşora în depărtare şi decise în mod subconştient. Cordonul şfichiui înapoi, când acționa clapa de eliberare rapidă. Era singur acum, la peste 3000 de kilometri deasupra Lunii, la 400000 de kilometri de Pământ. Nu putea să facă nimic, doar să aştepte; abia peste două ore şi jumătate urma să ştie dacă va supraviețui… Şi dacă proprii săi muşchi duseseră la sfârşit misiunea pe care rachetele stabilizatoare eşuaseră s-o îndeplinească.

Pe măsură ce stelele se roteau lent în jurul său, Cliff îşi dădu seama pe neaşteptate de unde provenea amintirea aceea obsedantă. Trecuseră mulți ani de când citise povestirile lui Poe, dar cine le-ar fi putut uita vreodată? 1

El era prins de asemenea într-un maelstrom, care-l rotea, coborându-l spre pierire; el spera de asemenea să scape, abandonându-şi vasul. Deşi forțele implicate difereau complet, paralela era izbitoare. Pescarul lui Poe se legase de un butoiaş, deoarece vârtejul gigantic absorbea mai lent obiectele cilindrice şi scurte. Fusese o aplicare remarcabilă a

legilor hidrodinamicii şi Cliff nu putea decât să spere că modalitatea în care el se folosea de mecanica astrelor avea să fie la fel de inspirată.

Oare cu ce viteză se desprinsese de capsulă? In mod sigur, cu cel puțin 8 km/oră. Oricât de infimă ar fi fost viteza respectivă la scară astronomică, ar fi trebuit să fie îndeajuns ca să-l propulseze pe altă orbită – una care, Van Kessel îi promisese, avea să treacă la câțiva kilometri peste Lună. Distanța nu era foarte mare, totuşi suficientă pe acest corp lipsit de o atmosferă care să-l tragă în jos.

Cu un brusc fior de vinovăție, Cliff îşi dădu seama că n-o mai sunase pe Myra, aşa cum promisese. Fusese vina lui Van Kessel; acesta îl ținuse în permanentă stare de alertă, fără să-i mai acorde timp să se gândească la problemele personale. Şi avusese dreptate: într-o astfel de situație, te poți gândi numai la tine. Toate resursele mentale şi fizice trebuie să fie concentrate asupra supraviețuirii. Nu fusese nici momentul, nici locul pentru legăturile iubirii, care distrăgeau şi slăbeau.

Acum gonea spre fața întunecată a Lunii şi, în timp ce privea, secera luminată de soare se micşoră mereu. Discul intolerabil al soarelui, spre care nu îndrăznea să privească, cobora iute către orizontul curb. Peisajul lunar se îngustă, până ce ajunse o linie arzătoare de lumină, un arc de foc pe fundalul stelar. Apoi arcul se fragmentă într-o duzină de mărgele sclipitoare, care se stinseră una câte una când Cliff pătrunse în umbra Lunii.

După apusul soarelui, lumina dinspre Pământ păru mai sclipitoare ca oricând, argintându-i costumul în vreme ce se rostogolea lent pe orbita sa. Avea nevoie de câte zece secunde pentru fiecare revoluție; nu putea interveni cu nimic pentru a o controla, dar saluta modificarea permanentă a panoramei. Acum, când ochii nu-i mai erau distraşi de ocazionalele întrezăriri ale soarelui, putea zări mii de stele, acolo unde înainte nu fuseseră decât sute. Constelațiile familiare fuseseră pur şi simplu înecate; până şi cele mai strălucitoare planete erau dificil de găsit în explozia de lumină.

Discul întunecat al nopții selenare acoperea câmpul stelelor ca umbra unei eclipse şi creştea treptat, pe măsură ce Cliff cădea spre el. In fiecare clipă, o stea, sclipitoare sau mai palidă, trecea înapoia marginii Lunii şi dispărea. Parcă o gaură neagră ar fi crescut în spațiu, devorând cerul.

Nu exista nici o altă indicație asupra mişcării bărbatului sau a trecerii timpului – exceptând rotația lui regulată, la fiecare zece secunde. Privindu-şi ceasul, Cliff fu uimit să constate că trecuse o jumătate de oră de când părăsise capsula. O căută printre stele, fără succes. Deja, se afla la câțiva kilometri buni în urma lui. Apoi însă avea să i-o ia înainte, deplasându-se pe orbita ei mai joasă şi ajungând prima la Lună.

Bărbatul încă medita asupra acestui paradox, când stresul ultimelor ore, cumulat cu euforia imponderabilității, produse un rezultat pe care cu greu l-ar fi crezut posibil. Legănat de susurul lin al aspirațiilor de oxigen, plutind mai uşor decât orice fulg şi rotindu-se sub stele, el se cufundă într-un somn fără vise.

Când se deşteptă, îmboldit de subconştient, Pământul se apropia de marginea Lunii. Imaginea aproape că îi declanşa un alt val de autocompătimire şi, pentru o clipă, fu nevoit să lupte energic ca să-şi stăpânească emoțiile. Era posibil să vadă pentru ultima dată Pământul, deoarece orbita îl purta deasupra feței întunecate a Lunii, regiunea peste care nu strălucea niciodată lumina terestră. Scânteietoarele calote polare antarctice, centurile ecuatoriale de nori, sclipirea soarelui deasupra Pacificului – toate se afundau iute înapoia munților selenari. Apoi dispărură; nici Soarele şi nici Pământul nu-l mai luminau acum pe Cliff, iar regiunea invizibilă de sub el era atât de neagră încât îl dureau ochii.

În mod incredibil, un roi de stele apăruse în interiorul discului întunecat, acolo unde nu putea să existe. Cliff se holbă uluit pentru câteva secunde, după care înțelese că trecea pe deasupra unei colonii. Jos, sub domurile presurizate ale aşezării lor, oamenii aşteptau trecerea nopții lunare – dormind, lucrând, iubind, odihnindu-se, certându-

se. Ştiau oare că el gonea ca un meteor invizibil prin cerul lor, trecând cu 6500 de km/oră pe deasupra? Aproape sigur, deoarece, de acum, Luna şi Pământul aflaseră probabil de situaţia lui Cliff. Poate că îl căutau, folosindu-se de radare şi telescoape, însă aveau prea puţin timp la dispoziţie ca să-l descopere, în numai câteva secunde, aşezarea necunoscută dispăruse din raza lui vizuală şi bărbatul rămase din nou singur deasupra feţei întunecate.

Era imposibil să-şi evalueze altitudinea deasupra neantului lipsit de trăsături distinctive ce se derula cu viteză sub el, întrucât nu dispunea de perspectivă sau de o scară de comparaţie. Uneori i se părea că dacă ar fi întins mâna, ar fi atins cu vârful degetelor bezna peste care gonea; în acelaşi timp, ştia că, în realitate, solul trebuia să se afle la mulţi kilometri dedesubt. Mai ştia însă că el continua să coboare şi că, în orice clipă, peretele unui crater sau piscul unui munte care se apropia invizibil îl putea doborî din cer.

În întuneric, undeva în faţă, se găsea obstacolul final de care se temea cel mai tare. Un zid lung de peste l 500 de kilometri traversa de la nord la sud mijlocul feţei întunecate a Lunii, peste Ecuator: Lanţul Sovietic. In 1959, când acesta fusese descoperit, Cliff era doar un băieţel şi încă îşi reamintea cât de incitat fusese, văzând primele fotografii neclare făcute de Lunik III2. N-ar fi putut visa niciodată că, într-o bună zi, el însuşi avea să zboare spre aceiaşi munţi, aşteptându-i să-i decidă soarta.

Prima erupţie a zorilor îl luă complet pe nepregătite. Lumina explodă înaintea lui, sărind de la un pisc la altul, până ce întregul arc al orizontului păru tivit cu flăcări. Ieşea din noaptea selenară, năpustindu-se direct în discul soarelui. Cel puţin nu avea să moară în întuneric, deşi pericolul cel mai mare încă nu se ivise. De acum, Cliff revenise în preajma locului din care plecase, apropiindu-se de punctul cel mai coborât al orbitei sale. Privi cronometrul şi văzu că se scurseseră cinci ore. Peste câteva minute, avea să se izbească

de Lună… Sau să treacă razant peste suprafaţa ei şi să iasă, în siguranţă, în spaţiul cosmic.

Din câte îşi putea da seama, se găsea la mai puţin de treizeci de kilometri deasupra solului şi continua să coboare, deşi foarte lent. Sub el, în umbrele prelungi ale zorilor lunare, se întrezăreau pumnale de beznă îndreptate cu vârfurile spre tărâmul nopţii. Razele soarelui, foarte piezişe, exagerau fiecare ridicătură a terenului, făcând ca până şi cele mai mărunte coline să pară de dimensiunile unor munţi. Iar acum, fără putinţă de greşeală, relieful din faţă se înălţa, cutându-se în dealurile de la poalele Lanţului Sovietic. Valul de rocă se afla la peste 150 de kilometri, însă se apropia de el cu viteza de 1,5 km/secundă. Cliff nu putea interveni cu nimic ca să-l evite; traseul îi era fix şi inalterabil. Tot ce se putea face se făcuse deja, cu două ore şi jumătate în urmă.

Nu fusese suficient. Nu avea să se ridice deasupra munţilor, ci aceştia se ridicau deasupra lui.

Acum Cliff regretă că uitase să o sune pe femeia care continua să-i aştepte apelul, la 400000 de kilometri depărtare. Pe de altă parte, poate că era mai bine aşa, fiindcă n-ar mai fi avut ce să-i spună.

Alte voci se auziră în jurul său, o dată ce reveni în raza de emisie a Controlului Lansărilor. Intensitatea lor creştea şi scădea, pe măsură ce bărbatul intra şi ieşea din conurile de umbră radio ale munţilor; vorbeau despre el, dar abia dacă remarcă asta. Le ascultă cu un interes impersonal, de parcă ar fi fost mesaje dintr-un punct foarte îndepărtat al spaţiului sau timpului, care nu-l priveau deloc. La un moment dat, auzi extrem de limpede glasul lui Van Kessel rostind:

— Anunţă-l pe comandantul lui Cattisto că-i transmitem orbita de intercepţie, imediat ce ştim că Leyland a trecut de perigeu. Joncţiunea ar trebui să aibă loc peste şaizeci şi cinci de minute din clipa aceasta.

„Detest să te dezamăgesc”, gândi Cliff, „dar va fi o întâlnire la care n-o să mă prezint, „

Peretele de stâncă se ridica la numai optzeci de kilometri depărtare şi fiecare rotaţie neajutorată a bărbatului prin spaţiu îl apropia cu şaisprezece kilometri. Acum nu mai era timp de optimism, gonind cu viteză mai mare decât a unui glonţ spre bariera implacabilă. Acesta era sfârşitul şi, brusc, deveni de o importanţă capitală pentru Cliff să ştie dacă-l va întâmpina cu faţa înainte, cu ochii larg deschişi, sau cu spatele, ca un laş.

Nici o amintire nu îi fulgeră prin minte, în timp ce număra secundele ce-i rămăseseră. Peisajul lunar se rotea sub el, cu toate detaliile distincte şi precise în lumina puternică a zorilor. Fusese răsucit acum cu spatele la munţii ce năvăleau spre el şi privea drumul pe care venise… Drumul care ar fi trebuit să-l ducă pe Pământ, îi mai rămăseseră doar trei din zilele lui de câte zece secunde.

Şi în clipa aceea peisajul selenar explodă în flăcări tăcute. O lumină la fel de pătrunzătoare ca a soarelui alungă umbrele prelungi, incendiind piscurile şi craterele lăţite de dedesubt. Durase numai o fracţiune de secundă şi dispăruse complet, înainte ca bărbatul să fi ajuns cu faţa spre sursa ei.

Drept înainte, la numai treizeci de kilometri distanţă, un nor uriaş de praf se dilata spre stele. Părea că un vulcan erupsese în Lanţul Sovietic – ceea ce era, desigur, imposibil. La fel de absurd a fost şi al doilea gând al lui Cliff: că, printr-un efort incredibil de organizare şi logistică, Divizia de Inginerie detonase obstacolul din calea sa.

Pentru că acesta dispăruse! O semilună gigantică fusese decupată din creasta lanţului muntos; pietre şi sfărâmături continuau să se înalţe dintr-un crater care nu existase cu cinci secunde în urmă. Doar energia unei bombe atomice, explodată exact la momentul cuvenit, ar fi putut determina un asemenea miracol. Iar Cliff nu credea în miracole.

Descrisese o altă revoluţie completă şi ajunsese aproape lângă munţi, când îşi aminti că, în tot acest timp, în faţa lui se deplasase un buldozer cosmic invizibil. Energia cinetică a capsulei abandonate – 1000 de tone deplasându-se cu mai

bine de 1,5 km/secundă – fusese suficientă ca să creeze interstițiul prin care trecea el acum. Impactul meteorului construit de om zguduise probabil toată fața întunecată a Lunii.

Norocul îl ajută până la sfârşit. Cliff auzi răpăitul scurt al particulelor de praf pe costumul său şi întrezări dedesubt, ca prin ceață, roci strălucitoare şi nori de fum dispersându-se rapid. (Cât de straniu să vadă un nor pe Lună!) Apoi ieşi de partea cealaltă a lanțului muntos şi nu mai văzu în față decât binecuvântatul cer pustiu.

Undeva sus, la o oră în viitor, pe a doua lui orbită, Callisto înainta pentru a se întâlni cu el. Acum însă nu mai era nici o grabă; scăpase de maelstrom. Spre bine sau spre rău, îi fusese acordat darul vieții.

La câțiva kilometri în dreapta traiectoriei sale zărea pista de lansare: un rid foarte subțire pe chipul Lunii. Peste câteva momente, avea să intre în raza de emisie-recepție a radioului său. Acum, cu recunoştință şi fericire, putea să apeleze din nou Pământul, să dialogheze cu femeia care continua să aştepte în noaptea africană.

Mai 1962

Luminescenții.

Când centralista m-a anunțat că la celălalt capăt al firului era ambasada sovietică, prima mea reacție a fost: „Grozav, am pus mâna pe altă lucrare!” Dar în clipa în care am auzit vocea lui Goncearov, am ştiut că urmau necazuri.

— Klaus? Sunt eu, Mihail. Poți veni imediat? Este vorba despre ceva foarte urgent şi nu-ți pot explica prin telefon.

Mi-am făcut o mie de griji pe drumul până la ambasadă, pregătindu-mi diverse apărări, pentru cazul în care eventuala eroare ne aparținea. Nu aveam însă nici cea mai vagă idee despre ce putea fi vorba; în clipa de față nu existau contracte cu ruşii. Ultima misiune fusese încheiată cu şase luni în urmă, la termen, spre completa lor satisfacție.

Ei bine, acum nu mai erau satisfăcuți, aşa cum am descoperit destul de repede. Mihail Goncearov, ataşatul

comercial, îmi era prieten vechi; îmi spuse tot ce ştia, dar asta nu însemna mare lucru.

— Am primit o telegramă din Ceylon. Vor să te prezinți imediat acolo. Au apărut probleme serioase la proiectul hidrotermal.

— Ce fel de probleme? Am întrebat.

Ştiusem imediat, desigur, că avea să fie vorba despre capătul suboceanic, întrucât aceea fusese singura parte a instalației la care lucrasem. Ruşii făcuseră treaba de pe uscat, dar fuseseră nevoiți să apeleze la noi ca să fixăm grilele la o adâncime de l 000 de metri în Oceanul Indian. In lume nu există nici o altă firmă care să ne poată respecta moto-ul: „Orice lucrare, orice adâncime!”

— Tot ce ştiu, zise Mihail, este că inginerii de acolo au raportat avarie generală, că primul-ministru ceylonez inaugurează centrala peste trei săptămâni şi că Moscova va fi foarte, foarte nemulțumită dacă nu va funcționa până atunci.

Am revăzut rapid în minte clauzele penalizatoare din contract. Compania părea să fie acoperită, deoarece clientul semnase procesul-verbal de recepție, admițând astfel că lucrarea respectase specificațiile. Realitatea nu era însă atât de simplă; dacă se dovedea că fusesem neglijenți, nu puteam fi, bineînțeles, urmăriți în justiție… Dar avea să fie al naibii de prost pentru viitorul companiei. Şi al

SFÂRŞIT